

# DOLENJSKE NOVICE

Dolenjske Novice izhajajo vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.

Cena jim je za celo leto (od aprila do aprila) 3 K. za pol leta 1-50 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 3-50 K, za Ameriko 4-50 K.

List in oglasi se plačujejo naprej.

Vse dopise, naročnino in oznanila sprejema tiskarna J. Krajec nasl.

## Nebo žari...

Tam na daljnem vzhodu je zablestel žareč svet. Medel, komajviden spočetka. Kakor mehka meglica svežega pomladanskega jutra, ga je zastrinjalo nekaj majhnih, belkastih oblakov. Potegnil je rezek veter, odgnal oblake — nagajivčke v nedosežne dalje in zasvetila je zvezda — zvezda svetonočna...

Tako lepo trepeta, tako čudovito mežika, kakor drobno očesce nedolžnega deteta, ki ni še videlo prevare gnusnega sveta, ki ga ni še kalila solza grenkega gorja... Žari zvezda večernica — svetonočna. Za njo se prikaže nešteto drobnih zvezdic, kakor očesca nebeskih krilatcev. Liki zlat nimb v kroni prejasne kraljice, so nanizane drobne zvezde na jasnem nebu svetonočnem. Vsaka blesti in podrhteva v sreči svetonožni. Žarko gledajo iz vedrega neba doli na zemljo. Tiho ji pošiljajo pozdrave svetonožne iskrene in prijazne. Blagoslavljajo je z milostjo blažene, svete noči. Kakor bi se manjšala razdalja med nebom in zemljo in bi se strnilo jasno božanstvo s širnim stvarstvom v gorak poljub svetonožni...

„Sveta noč, blažena noč!“ zabrni v vzduhu, po gajih in poljih, nad preprostimi seli in bogatimi mesti. Vseposod — sveta noč, nje mir in blagoslov, nje sreča in bogastvo, nje zakladi in čudeži. Pozdravljena čudovita, bogata, blažena, sveta noč! Pozdravljena tisočkrat!

Nebo žari... Žari v svitu svetonožnih zvezd, katerih vsaka se klone Spasitelju v svetonožni pozdrav. Žari nebo, podrhtevajo drobne, nebesne lučke, biseri novorojenega Kralja, odrešitelja človeštva, blodečega v pogubnem sovraštvu, zavisti in zatiranju... Tako svetla in žareča je morala biti tista prva sveta noč nad belehemskimi poljanami, ko se je rodilo nebesko Dete, ki je prineslo odrešenje veselstvu, čakajočemu in hrepenečemu tisočletja...

Pretekla so stoinstoletja in vsako leto je priplula na krilih božične noči milost neba, revnemu človeštvu v tolažbo in krepilo. Vedno ista božična noč, blagoslova in miru, poezije in božanstva polna. Slednjo sveto noč so se odgrinjali zastori nebeski in človeško oko je zrló čudesa svetonožna... Gledalo je zadržljivo oko, srce hrepeneče pa je vneto prosilo — miru, blagoslova.

Pa se je zdrznila drobna zvezda svetonožna. Nebo žari — a vendar ni na njem tiste vesele radosti, kakor druga leta. Gori, visoko gori v jasnih višavah srebročisti blesk polnoči, a spodaj pod nebesnim baldahinom človeštvo in — kri. Ah, kri! Zato je prestrašena zadržtela svetla zvezda, zato tako krvavo žari nebo svetonožno. Kri! Kri! Kri tisočeri in tisočeri. Potoki vroče, junaške krvi. Nebo odseva v krvavrdčem svitu prelite krvi, žari še na sveto noč. Nebo žari... žari...! in piše s čudežnim prstom diš svetonožni, velika dela, ogromne žrtve, muko in bol — piše v knjigo zgodb svetonožnih.

O, junaki! Sveta noč vas pozdravlja. Sveta noč iz domovine ljubljene z ljubeznijsko gorečo, posvečeno s krvjo junaško. Sveta noč in naše hrepeneče vas pozdravlja, naši junaki. Kakor še nikoli, vas iščejo

naše hrepeneče misli, vas objemajo naše želje, vas pozdravljajo naša srca. — Nebo žari! Isto nebo, iste zvezde svetonožne kakor pri nas. Ista milost božične noči naj lije v vaša srca, kakor jo čutimo v domovini. Enake želje drhte v vaših srcih: Mir, mir, mir!! P. Š.

## Za obstoj Dol. Novic.

Z bojaznostjo in malodušnostjo smo sporočili v zadnji številki, da bomo tudi mi mogli Dol. Novicam z novim letom naročnino dvigniti zaradi splošne druginje papirja in vseh tiskarskih potrebščin. A danes gledamo že z večjim zaupanjem v boljšo bodočnost našega lista. Naši veleocenjeni naročniki sami so naš pogum ojuočili. Kolikor nam je znano do sedaj, so bili z našim sklepom popolnoma zadovoljni. Dokaz temu, da so nam že ta teden pošiljali zvišeno naročnino ne samo za sebe, ampak so nam ob enem pošiljali tudi novih naročnikov. In takšno zanimanje za naš list pričakujemo nadalje. — Cenjeni naročniki se pa strinjajo ravnato z našo nadaljno odredbo, da se prične novi letnik zopet z novim letom in ne več z aprilom, kar je gotovo že zaradi reda in plačevanja prav ugodno in pohvalno. Čast in hvala jim!

Je pa dejstvo: če bi tudi Dolenjske Novice ne imele takšne ogromne izgube, katere velikodušno pokrije leto za letom slavno Katoliško tiskovno društvo v Ljubljani, ki mu je v prvi vrsti na tem, da izdaja ljudstvu dobrega, krščanskega berila, je bil list dovolj opravičen, si naročnino že zdavnej zvišati, kajti v času 33 letnega svojega obstanka se je list samo enkrat podražil za eno krono.

Verjemite nam, da nismo radi naložili svojim dragim naročnikom novega davka. Le sila in velikanski vzdrževalni stroški so nas k temu neljubemu koraku prisilili. Tukaj vzgled: Vagon papirja za časopise je stal pred vojsko okoli 2.400 K, sedaj stane okrog 15.000 kron. Podobno so se podražile vse tiskarniške potrebščine. — Prosimo torej zopet prav lepo, naj se blagohotno upošteva naše težko stališče ter nam ostanejo zvesti vsi-vsi, ki imajo dobro voljo za našo dobro stvar.

Prilagamo danes položnice za naročnino za novo leto 1918. Vljudo prosimo, blagovolite nam čimpreje poslati 5 kron za celo leto naprej. Kdor se je naročil že novembra in decembra 1917 in je poslal 3 krone, mu bomo oba mesca prezrli ter mu vse 3 krone vpisali na račun prihodnjega leta. Pač pa prosimo vse te in pa one, ki so se že sploh naročili na novi letnik s tremi kronami, da nam še nakažejo dopolnilno naročnino 2 kroni. Če pa kdo težko zmore naenkrat poslati 5 kron, naj pa sedaj pošlje 3 K in julija mesca še 2 kroni, pa bode tudi za vse prav. Upamo, da tako vsem pravično in vsestransko zadovoljno postrežemo starim in novim naročnikom in ni tedaj prav nobenega povoda, da bi se le eden še tako reven dosedanji naročnik listu odpovedal, ali da bi se ne mogel pod temi ugodnimi pogoji na list naročiti. Poštnina ga tudi ne stane nič, ker prilagamo položnice. — Naročnina za Nem-

čijo, Bosno in druge evropske države znaša znanprej 5-50 K, za Ameriko 6 50 K.

Predragi Dolenjci! Na delo vsi skupaj za obstoj in uspešni razvoj edinega svojega domačega lista Dolenjske Novice! V združenju je moč! Vsak lahko brez posebnega truda pridobi v božičnih praznikih vsaj enega novega vojaka za našo armado; samo resne volje je treba. — Opozorjamo še posebno naše vrle naročnike iz lepe Belokrajine na zanimiv zgodovinski spis „Doneske k zgodovini Belokrajine, spisal Leop. Podlogar“, ki bode začel izhajati takoj v prvi številki novega leta z „Utemeljitev prvih Črnoljca in Metlike“. Objavo se prične tudi takoj s prvo številko humoristična črtica „Teden dni dopusta“ v Belokrajini, ki bode gotovo dobro došla ne samo veselim Belokranjcem, ampak vsem bralcem, ki so dobre volje. Spisal je Belokranjec Janez Nep. Grzinič. Prosimo Vas, belokranjski rodoljubi, potrudite se tudi Vi z vso vnemo za nas in vzdignite najtemeljitejšo agitacijo za novi letnik „Dol. Novic“! Zaradi celote je nujno potrebno, da se takoj naroči na list.

Le kdor se takoj naroči, bode dobil vse številke. Poznejši naročniki dobijo le, kolikor bo še listov na razpolago, ker zaradi pomanjkanja in dragega papirja ne moremo imeti vseh številke vedno v zalogi. Uporabite tedaj takoj vpslane položnice!

Pomagajte vsi zavedni Dolenjci in domoljubni rojaki in Slovenci našemu listu na trdnejše noge, do dobrega uspeha! Prosimo Vas, razširjajte vseposod „Dolenjske Novice“! Uredništvo in upravništvo.

## Pazite na letošnje vino.

Letošnje vino je na Dolenjskem izvanredno močno. Posebno tam, kjer so vinogradniki kasneje trgali, se dobe vina, ki se lahko merijo z najboljšimi tujimi vini. Mnogo je vina, ki vsled obilne sladkobe mošta še dobro pokipelo ni in je ostalo sladko.

S takimi močnimi ali celo sladkimi vini pa vinogradniki v naših krajih niso vajeni ravnati in je tedaj lahko mogoče, da se bo posebno v vročem poletnem času v naših slabih toplih kletih marsikomu tako fino vino spridilo. Zato je treba, da pri letošnjem vinu prav posebno pazimo, da se nam ne pokvari.

Nizko vino, ki ima le malo alkohola (moči) in precejšno množino kisline v sebi, je podvrženo pred vsem temu, da postane kanasto.

Kan daje sicer vinu slab okus in mu jemlje moč, brani ga pa le kolikor toliko pred veliko bolj nevarno boleznijo, to je pred cikom.

Ako raste tedaj na površju vina kan, se na njem glivica, ki povzroča cik, ne more zlahka razviti. Kakor hitro pa ima vino nad 11% alkohola, se na njem kan več ne razvija in tu ima glivica cika posebno priliko, da se zaredi in razvije, kajti ravno tako kot kan, ljubi glivica cika zrak, poleg tega pa še toploto in močno alkoholno tekočino. Mlada, lahka vina postajajo tedaj rada kanasta, močna, posebno sladka in stara vina, zlasti v topli kleti, cikasta.

Ker se cikasto vino ne da več popraviti in se ga da porabiti le še za žganjekuho ali pa za kis (jesih), utrpi posestnik, kojega vino scika, lahko veliko škodo. Kako je toraj ravnati, da se take škode obvarujemo?

Pred vsem je vino v pravem času pretočiti in nekoliko zažveplati. Za to delo je pripraven čas ravnokar prišel. Pretočimo sedaj naše letošnje vino in ga pri tem nekoliko zažveplajmo. Če je vino lepe in stanovitne barve zadostuje, da ga podkadimo le prav malo. Ena tenka žveplenka zadostuje za 4 do 5 hl vina. Če vino rjavi, ali če je temne barve in se ne čisti, je treba vzeti še enkrat toliko žvepla.

Mesto žvepla se lahko rabi tudi natrijev bisulfit, v prvem slučaju 2 do 3 g, v drugem 5 gramov na hl vina. Natrijev bisulfit je prah, ki se med pretakanjem pomeša v vino. Ker se ga bolj lahko dobi kot žveplo, bo njegova raba gotovo bolj priporočljiva.

Prihodnje spomladi (marca) bo treba pretočiti vino v drugič in ga zopet nekoliko zažveplati.

Poglavitno pa je, da sode vedno zalivamo. Kakor hitro ni sod poln, se nabere nad vinom v sodu zrak in ta — posebno v poletnem gorkem času — močno pospeši razvoj glivic cika. Te glivice napravijo tenko masno kožico na površju vina. Pod to kožico se lahko v kratkem vse vino pokvari.

Zato ni prav, da imamo tako vino na pipi. Če ga pa že kaj odtočimo ali če se posuši, moramo iz družega manjšega sodčka, kjer hranimo takozvano zalijo, sod takoj zopet do vrha napolniti. To je treba vsak teden, ali vsaj vsakih 10 do 14 dni ponoviti. Da se nam pa tudi zalija ne scika, se jo mora vselej od vrha nekoliko zažveplati.

Le tako je mogoče močno letošnje vino ohraniti čez vroče poletje brez škode. Gostilničar pa, ki vino toči in ga seveda ne more sproti zalivati, naj raztoči vino v manjše sode, od tega le enega nastavi, druge pa pridno zaliva, da so do vrha polni. Tako lahko vino hitro iztoči, ne da bi se mu scikalo. B. Skalický.

## Občni zbor kmetijske podružnice novomeške

se je vršil ob jako obilni udeležbi od strani kmetovalcev v torek, dne 17. t. m. v prostorih g. J. Košaka v Novem mestu.

Ob pol 3. uri popoldne je otvoril načelnika namestnik, g. vinarski nadzornik B. Skalický zborovanje, pozdravil navzoče, konstatiral sklepčnost ter naznanil, da se je dosedanji načelnik podružnice, gospod ravnatelj V. Rohrmann odpovedal načelništvu vsled svoje preselitve v Ljubljano, kjer je z delom preobložen. Nato preide predsednik zbora k dnevnemu redu in poroča o delovanju podružnice, ki šteje sedaj 270 udov. Podružnica je podpirala vse panoge kmetijstva, kolikor je to bilo v sedanjih težkih razmerah mogoče, zlasti pa je dobavljala članom drevesa, trte, umeten gnoj, modro galico, salojidin, galun, apno itd. Nato poroča blagajnik g. adjunkt Lapajne o denarnem poslovanju in o pre-



moženjskem stanju podružnice, ki znaša okoli 12.000 K. Podružnica je podpisala letos 200 kron sedmega vojnega posojila, skupaj 1100 K vojnih posojil.

V imenu revizorjev poroča g. lekarnar Bergmann, da je našel vse račune v redu, nakar se podeli odboru absolutorij.

Za delegate (zastopnike) za glavni občni zbor kmetijske družbe v Ljubljani se izvoli sedem gospodov in trije namestniki in sicer gg. dr. Elbert, Fr. Vovko, Štefan Terškan, B. Skalicky, Jos. Bojanc, Franc Avsec in Fr. Vintar, za namestnike pa gg. J. Košak, F. Kastelic in A. Osolnik.

Za glavni občni zbor se sklenejo sledeči predlogi:

1) naj se uredi prevzemne cene kmetijskih pridelkov sedanjim razmeram primerno, 2) naj se dovoli strojarjem, da smejo strojiti kože za kmetско prebivalstvo, ali naj se istemu preskrbi potrebna obutev.

Na predlog mil. gosp. prošta se te predloge sporoči c. kr. oblastem in poslancem (Jugoslovanskem klubu) kot peticija. K besedi se oglasi gospod župnik Vovko, ki v ostrih besedah obsoja sedanje trgovinske razmere, zlasti pa razvado, da trgovci kmetu nočejo ničesar več prodati za denar, temveč le za blago ali za zlato. Sklene se naprositi pristojne oblasti za odpomoč.

K zadnji točki dnevnega reda (slučajnosti) se kot prvi oglasi k besedi predsednik zbora. S toplimi besedami se spominja poslovivšega se podružničnega načelnika, ki je 25 let neumorno deloval v procvit podružnice in napredek kmetijskega stanu. Da se mu izrazi hvaležnost kmet. podružnice predlaga, da ga občni zbor voli častnim članom podružnice. Ta predlog se z navdušenjem enoglasno sprejme in se odpošlje prvemu častnemu članu brzoglasen pozdrav. Na predlog g. Bergmanna se razdele na to nekatere nagrade in se nabere za novomeškega vojnega moža 45 K, nakar predsednik zaključit občni zbor.

## Težaven položaj gostilničarjev.

Letošnje leto je za naše domače gostilničarje prav suho in žalostno leto. Še nikoli niso imeli toliko težav in ovir z nakupovanjem vina, kakor letos. Zakaj? — Vsi vinski trgovci, veliki in majhni, so prišli letos kupovat vino na Dolenjsko. Trgovci in gostilničarji, ki so krili svoje vinske potrebščine druga leta na Istrskem, Vipavskem itd. so prišli in še prihajajo letos od vseh strani na Dolenjsko, Krško, Belokrajino itd., ter ne štedijo nobenega denarja, plačevati poprej „zaničevan čvček“ kar najdražje, liter od 4 do 5-50 kron. Čudno, da ima ravno letos naš čvček tudi za tujce tako prikupljiv okus! Se takoj pozna, da letošnji kupci niso ravno vinski veščaki, sicer bi jim moralo biti znano, da je naš čvček vsikdar izvrstna in zdrava kapljica, ne samo takrat, če se vino drugod ne dobi in če se nahajajo v zadregi in v vinskem pomanjkanju.

Za domače gostilničarje tedaj ne ostane niti drago, še manj pa vino po zmerni poštenu ceni. Pa recimo, da bi se za drag denar še dobilo vino, toda, po koliko pa naj potem gostilničar vino toči? — Plača ga naj od 4 do 5-50 K, a prodajati ga pa ne sme višje kakor od 3 krone 90 vin. do 4 K, sicer pade v zelo neprijetno nasprotje z oblastjo. Oblast strogo pazi in ukazuje, da krčmarji ne smejo točiti vina nad 4 kronami z zraven že všteti različni dobavnimi stroški, z voznino, užitino itd. Kje je pa še visoki davek, kurjava, snaga, perilo itd.! — Ni čuda, da je že veliko gostilničarjev, ki nimajo lastnih vinogradov in so navezani le na kupljeno vino, obrt opustilo iz omenjenih razlogov.

Kedo naj pravično razreši ta silno mučni položaj naših domačih gostilničarjev? Tako ne bo šlo in ne sme iti dalje! Prosimo naše gospode poslance, naj se z vsi

odločnostjo zavzemo tudi za našo obrt, ki je gotovo v sedanjem času še posebno potrebna. Vsekako privoščimo našim vinogradnikom kar največ blagoslova pri prodaji vina, ki je letos posebno dobro in dragoceno, a privoščiči se naj tudi gostilničarjem saj obstanek. Dvojna mera ne more obstati: Drago vino pri pridelovalcu — ceno vino pa v gostilnah! Lahko se doseže srednja pot, ki bode vsem pravično odgovarjala. Za to še enkrat prosimo pomoči pri poslancih in vladi. — Več gostilničarjev.

Vsem našim cenjenim naročnikom in sotrudnikom želimo hvaležnim srcem milostipolne božične praznike. Pa tudi hrabrim vojakom na bojišču veljajo naši odkritosrčni božični pozdravi, želeč jim prav kmalu srečne vrnitve k svojim ljubim in dragim.

## Skrb za goriške otroke.

„Osrednji odbor za vrnitev beguncev in obnovo Primorja“ (Dunaj I, Bankgasse št. 2.) me prosi, naj priporočim njihovo prizadevanje za begunske otroke. Potrebno je, da „otroke čimpreje spravijo iz taborišč pod varnejšo streho naših kmetijskih posestnikov, posebno po Štajerskem in Kranjskem. V taboriščih namreč jim grozi telesna in duševna poguba, lakota in bolezen. Precej pa je kmetijskih domov, ki bi pod svojo varno streho mogli sprejeti po enega ali po več otrok, kjer bodo preskrbljeni za dušo in telo. Hodili naj bi v šolo in doma pomagali, kakor delajo domači otroci.“ — Ker je zadeva nujna in izide naš škofijski list še-le v novem letu, zato tem potom prosim vse vernike in gg. duhovnike, da bi se za to posebno delo krščanske ljubezni zavzeli. Iz ljubezni do malega Jezusa in iz hvaležnosti do Boga, ki je naše družine obvaroval doma in nismo morali bežati v tuje kraje in tam trpeti ter umirati, izkažite usmiljenje sirotinim otrokom in jih vzemite pod streho. Vedite, da bo naš Zveličar vse, karkoli boste storili begunskim otročičem, sprejel, kakor da ste njemu storili. Jaz sam bom pomagal po svojih močeh.

V Ljubljani, dne 14. decembra 1917.

† Anton Bonaventura,  
knezoškof.

## Izpremenjeno vojno ozemlje.

Dunaj, 15. decembra. (K. u.) „Wiener Zeitung“ je objavila odredbo notranjega ministra s 13. t. m. o izpremembi mej jugozahodnega vojnega ozemlja v Avstriji. Višje armadno poveljstvo je v smislu § 1., odstavek 1., odredbe skupnega ministrstva s 17. avgusta 1915 izpremenilo meje jugozahodnega vojnega ozemlja in odredilo, da se izločita iz vojnega ozemlja sodna okraja Landeck in Ried, dalje politični okraj Reuthe, Imst, Inomost, Schwarz, Kufstein, Kitzbüchel, Briksen, Bruneck in Lienz poknežene grofije Tirolske; dalje v vojnem ozemlju ležeči deli vojvodine Solnograd in vojvodinje Štajerske, dalje vojvodini Koroško in Kranjsko in sicer s 15. decembrom 1917. Jugozahodno vojno ozemlje v Avstriji je zdaj sledeče omejeno:

1) Jugozahodno širše vojno ozemlje obsega deželo Predarlško. 2) Jugozahodno ožje vojno ozemlje obsega pokneženo grofijo Tirolsko izvzemši sodnih okrajev Landeck in Ried in političnih okrajev Reuthe, Imst, Inomost, Schwarz, Kufstein, Kitzbüchel, Briksen, Bruneck in Lienz, mejno grofijo Istro, pokneženo grofijo Goriško-Gradiščansko in mesto Trst z okolico.

Interpelacija poslancev Jugoslovanskega kluba za izločitev našega severnega slovenskega ozemlja iz vojnega ozemlja je imela kmalu uspeh.

Franjo Neubauer:

## Zimske pesmi dekleta.

### 1. Jutro.

Snegovi se belijo,  
oblaki rudeče,  
nad srcem mojim misli  
kot mégle se gosté.

Po belem snegu pojde  
v jutranji mraz junak,  
le Bog ve, če bo gledal  
večerni še oblak.

### 2. Ob potoku.

Pod lahkim ledom pótok moj  
šumljá in žubori,  
pod težko slutnjo mi srcé  
zamišljeno molčí.

Kako naj molk prebijem ta,  
kako srcé vzbudím,  
da z nóvo rádostjo med svet  
kot pótok pohitím?

### 3. Senička.

Po golem grmu zleta  
senička z vej do vej,  
ne da se ji zapeti  
kot pela je poprej.

Nemirna misel moja  
hiti iz kraja v kraj,  
ne da se mi zapeti  
kot pela sem nekdáj.

### 4. Vejica.

Pod snegom se belim sklonila je vejica mlada,  
a glávica mlada pod črno skrbjó:

„Oj solnce, ti hodiš po svetu širokem povedi,  
zasije še kdaj mi njegovo okó?“

„Dekletce, jaz zopet posijem na vejico mlado,  
da prosta v višavo se vzpné,  
a tebi še nižje bo tláčila glávico žalost,  
ker on te nič več ne uzrè!“

### 5. Ljubezen.

Umolkni mi, solnce, utihni mi, žalost! —  
Ti vrneš se k meni, ko vrt bo cvetoč!  
Tako iz daljave se ptiček povrne  
in cvetko pozdravi, veselo pojoč.

Ljubezen še v zimi goji si cvetice,  
ki rad bi zamóril obup jih in jad.  
Tako te bo čakala moja ljubezen,  
doklér ne pripoješ mi v novo pomlad! —



## Gospodarstvo.

Orehi pod zaporo. Glasom ukaza c. kr. deželnega predsedništva za Kranjsko z dne 27. novembra 1917 št. 32.731 so vsi orehi na Kranjskem pod zaporo in morajo svoje zaloge vsi pridelovalci, hranilci, trgovci in drugi naznaniti deželni nakupovalnici za sočivje v Ljubljani (Gradišče št. 10, I. nadstropje). Kljub zapori smejo posestniki orehov: porabljati tiste množine, ki jih potrebujejo v svojem gospodarstvu; iz svojih zalog prodajati neposrednim porabnikom, a enemu in istemu porabniku kvečjemu množina 10 kg. Ako ponudnik ne dobi od deželne poslovalnice v teku 14 dni obvestila, da se bodo orehi prevzeli, sme potem z njimi prosto razpolagati. Prejemne cene se določijo po prostem dogovoru med poslovalnico in ponudnikom. Če ima blago napake, se morajo cene primerno znižati. Železniška podjetja orehov ne smejo prevzemati, ako ni pri tovrstnem listu pridejano potrdilo deželne posredovalnice. Prestopki bi se najstrožje kaznovali.

## Jeruzalem.

Jeruzalemu, za nas kristjane sveto, blaženo mesto, od koder nam je prisijala zvezda nebeske milosti in nam došlo odrešenje, tudi svetovna vojska ni prizanesla. Prav ob božiču se spominja staro in mlado z veseljem in radostjo tega nekdanjega veličastnega mesta modrega Salamona. — Kakor smo že poročali, se tam vojskuje tudi več Slovencev v turški armadi proti sovražnim Angležem; kakšna usoda jih je doletela, še sedaj ne vemo. Vsekako bodo pa njihove božične jaslice tudi prazne, tužne in siromašne, kakor ob rojstvu Zveličarjevem pred malodane 2000 leti!

Korespondenčni urad sporoča o Jeruzalemski vojski sledeče:

Carigrad, 10. decembra. Glavni stan sporoča: Pri obnovljenih bojih zahodno od Jeruzalema se je sovražniku posrečilo prenesti napad v bližino mesta. Naše čete zahodno in južno od mesta smo nato umaknili na vzhodno stran mesta. V Mezopotamiji se je izjalovil poizkus sovražnika, da bi se ustavil vzhodno od Djebel Hamrina.

Rotterdam, 11. decembra. V spodnji zbornici je državni zakladnik Bonar Law sporočil: General Allembly je s svojimi četami napadel sovražne postojanke južno in zapadno od Jeruzalema. Čete so prodirale proti Betlehemu in zasedle svoje postojanke med Jeruzalemom in Jeriho. Londonska pehota je napadla sovražne postojanke na obeh straneh ceste v Jeruzalem. Sveto mesto se je, ko je bilo popolnoma odrezano, udalo. Angleški politični uradniki so z mestnim guvernerjem in angleškimi, francoskimi in italijanskimi oboroženimi četami na potu, da bodo skrbeli za varstvo svetih krajev.

Ko so Angleži zavzeli Jafo, se je moral vsakdo pripraviti tudi na padec Jeruzalema, četudi se je Turkom posrečilo odbiti sovražnika ob Avdži (severno od Jafe) in tako preprečiti obkolitev mesta. Kmalu nato je pa sporočil angleški general Allembly, da so Angleži zasedli Hebron, mesto Abrahamovo, Davidovo in Absolonovo, pa tudi najvažnejše križišče južno od Jeruzalema, ki je vsled tega postal tudi od tam nevzdržljiv.

Kaj nameravajo Angleži z Jeruzalemom in Palestino, se da sklepati iz poročila, da je židovski polk na potu z Angleške v Palestino. Zionizem so vpregli za namene sporazuma. Računati moramo s tem, da bo Angleška napravila iz Palestine zionistiško židovsko državo, če se ji bo posrečilo to posest obdržati.

London, 12. decembra. Reuter je poročal, da je vkorakal general Allembly 11. t. m. v Jeruzalem.

Berlin, 12. decembra. Wolffov urad poroča: Jeruzalem je izpraznjen. Za prostovoljno izpraznitev je bilo v prvi vrsti merodajno, da se vsem vernim narodom sveta sveto ozemlje ne napravi za pozorišče krvavih bojov. Temu nasproti ni vprašanje držanje vojaško brezpomembnega mesta igralo nobene vloge. Naši zavezniki vedo, da stojimo na njih strani in da glede posesti Jeruzalema s sedanjim uspehom Angležev še ni končno veljavno odločeno.

London, 12. decembra. Reuter: Zasedenje Jeruzalema je sprožilo vprašanja velikega mednarodnega pomena. Jeruzalem je bil osvojen od angleške armade s pomočjo francoskih in angleških čet. Čuje se, da bo general Allembly nastavljal angleškega guvernerja. Nad Jeruzalemom bo tedaj vihrala angleška zastava, med tem ko bodo istočasno razobešene francoske in italijanske zastave na narodnih posestvih teh držav, kakor raz šol, samostanov itd. Predvsem bo proglašeno obsedno stanje. O bodoči usodi Jeruzalema se pred splošnim mirom ne bo odločevalo. Med tem se bo mesto smatralo kot vojaška posest generala Allembly.



## Spomin na vojne zvonove.

(Druga oddaja. I.)

Župnija Št. Jernej. Pri drugem naboru so dale naše cerkve šest „soldatov“.

1) Farna cerkev je dala srednji zvon. Premer 1 m 11 mm, teža 802 kg. Relief: sv. Jožef z Jezuškom v naročju in lilijo, Mati Božja s sklenjenimi rokami, sveti Mihael. Napis: Ecce † cruce Domini, fugite partes adversae! Casparus Franchi me fudit 1788. Nismo ga mogli rešiti. Smo rekli, čakite, bodemo pa še mi trdega srca! Ostala nam je samo mala žaba v malih linah. — 2) Sv. Ana v Ledeči vasi je dala dva. Veliki v premeru 82 cm s težo 319 kg. Podobe: M. B. sv. Jožef, sv. Križ, svetnik z veslom v roki (sveti Peter?) „A fulgure et tempestate libera nos Domine!“ Fudit me Casparus Franchi 1714. Drugi: 68 cm, M. B. sveti Peter. „Sancta Maria, ora pro nobis. Letnica 1702. Oba sta bila preje na podružnici v Šmarji. — 3) Sv. Frančišku v Stari vasi so vzeli velikega. Premer 1 m, teža 570 kg. Relief: Sv. Jožef, sv. Jošt, sv. Frančišek, sv. Florjan, sv. Štefan, sv. Notburga, z vseh oltarjev v cerkvi. Napis: „A peste, fame et bello libera nos Domine!“ Ste Francisce ora pro nobis! Opus Josephi et Antonii Samassa Labaci 1742. — 4) Sv. Urban na Vrhopolju je dal velikega. Premer 56 cm, teža 90 kg. Sv. Urban, Mati B., Križ. „Sancte Urbane, ora pro nobis!“ je bil napis na klobuku; spodaj pa „Lucas Dimitz me fudit Labaci anno 1739. — 5) Svetemu Juriju v Orehovici so vzeli velikega. Premer 71 cm. Podobe: M. B., sv. Križ, sv. Marjeta. „Opus Joannis Jacobi Samassa Labaci anno 1796. — Tako so naše cerkve do malega popolnoma oropane. Veliko zgodovine, vesele in žalostne, se drži tega brana. Škoda!

(Priporočujemo se za točne nadaljne dopise in podatke od drugih župnij, da bode statistika o oddanih zvonovih popolnejša. Uredništvo Dol. Novic.)

## Vojni pregled.

**Italijansko bojišče.** — Čete generala pehote Kraussa so dosegle 14. t. m. na višinah vzhodno od San Marina, ki obvladujejo dolino Brente, nove uspehe. Čehi 88. pešpolka so vzeli kljub najsilnejšemu sovražnemu protučinovanju in trdovratnemu odporu Col Caprile, mej tem ko so se posebno Spodnje-avstriji 49. pešpolka polastili severovzhodno od tam ležeče kote 1292, ki se drže višine Col della Bereta. S takojšnjimi ljutimi protinapadi so poiskušali Italijani zamanj zopet osvojiti izgubljene postojanke. Tukaj, kakor tudi na Monte Pertica, kjer so se bataljoni iz planinskih dežela neomajno držali proti trikratnemu sovražnemu napadu, so se vsi poizkusi Italijanov izjalovili. Tukaj je ostalo nad 100 Italijanov mej njimi dva častnika v rokavih braniteljev, boje za Col Caprile pa so Italijani plačali z 40 častniki, met temi dvema štabnima in nad 1700 možmi, katere so naši ujeli. Sovražnik je vodil svoje čete na brezuspešne srdite napade tudi proti postojankam, ki so jih bile zavezniške čete 12. in 13. med Brento in Piave osvojile ter tu izgubil na tujetnikih približno 1200 mož. Eno sovražno letalo so naši v zračnih bojih sestrelili, goreč pa je padel na tla en privezani balon. Kakor se 16. t. m. uradno poroča, so avstrijski polki svoje dosedanje uspehe na Col Caprile izpopolnjevali ter ujeli zopet več sto sovražnikov.

**Rusko bojišče.** — Pogajanja za premirje so se 15. t. m. končala s tem, da so, kakor se 16. t. m. uradno poroča, Njegova cesarska Visokost maršal princ Leopold Bavarski in zastopniki velesil podpisali z ruskimi zastopniki pogodbo za premirje za 28 dni in sicer od 17. decembra ob 12. ure popoldne do 14. januarja 1918. Če se ne odpove s sedemdnevni rokom, traja premirje avtomatično dalje. Premirje obsega vse bojne sile na suhem, v zraku in na morju na vseh ruskih frontah. Po členu devetem pogodbe se prično zdaj, ko se je premirje podpisalo, pogajati o miru. Pogajanja o miru uvedejo udeležene vlade kar mogoče hitro. Pooblaščenca, ki se podajo k pogajanjem o miru že zbirajo in dokler se isti ne zbera, se bodo v Brestu Litovskem navzoči zastopniki navedenih vlad neobvezno pogajali glede na mirovna pogajanja. Uvodni

razgovori v tem smislu so se že pričeli. Tudi pogajanja Turčije o sklepu premirja za Kavkaz so se že 13. dec. pričela. — Kakor je „Pravda“ poročala, znaša večina v konstituenti za takojšen mir 150 glasov. — „Times“ pa, da je Trotzki izjavil, da hočejo boljševiki za vsako ceno skleniti mir.

## Domače in tuje novice.

**Odlikovanje.** Občni zbor novomeške kmetijske podružnice, ki se je vršil v ponedeljek 17. decembra t. l. je svojega načelnika gospoda ravnatelja Viljema Rohrmanna, ki je 25 let neprenehoma njen načelnik in si je za njo pridobil prav velikih zaslug, soglasno izvolil svojim častnim članom.

**80 letnico** praznuje danes čil in čvrst naš najodličnejši glasbenik, gospod profesor Anton Foerster, ki stanuje zadnji čas s svojo gospo soprogo v Novem mestu pri svojem sinu sod. svetniku gospodu dr. Foersterju. Velespoštovanemu gospodu jubilarju, ki si je pridobil v kratkem času svojega bivanja med nami splošnih simpatij, najiskrenejše čestitke! Vsemogočni ga ohrani v zdravju in vsestranski zadovoljnosti do skrajne meje človeške dobe!

**Msgr. Anton Jaklič umrl.** V ponedeljek, dne 17. decembra, je v Zasipih pri Bledu preminul vpokojeni vojni superior msgr. Anton Jaklič. Rajni je bil rojen leta 1855. v Dobropoljah na Dolenjskem, v duhovnika je bil posvečen leta 1882. Nekaj časa je kaplanoval na Kranjskem, potem se je odločil za vojaško službo in je postal vojni kaplan. Služboval je v raznih garnizijah naše državne polovice kot vojaški duhovnik in veroučitelj. Ko je napravil superiorski izpit, je postal vojni superior 3. kora v Gradcu. Sv. stolica ga je imenovala za svojega komornika, ljubljanska škofija za častnega kanonika, sekovska za konsistorialnega svetnika, cesar mu je podelil Fran Jožefov red 1. razreda. Kot superior je bil v službi zelo delaven in vesten, v vojaških krogih priljubljen, v Gradcu občje znan in spoštovan. Vojaški duhovniki so imeli v njem pravega očeta; ne kot predstojnik, ampak kot prijatelj je občeval z njimi, jih zbiral okrog sebe, jim pomagal s svetom in bodrilno besedo. Rajni je iskreno ljubil svoj narod in materino besedo. Kaj rad je prihajal tudi v Novo mesto, kjer je vžival med meščani velespoštovanje. Bil je radodarnih rok; slovenski graški dijaki in mnogi drugi, ki so bili v potrebi, so poznali njegova vrata in niso zastoj trkali nanje. Zadnja leta je jel bolehati; med vojsko se je silno kupičilo delo v njegovi pisarni, toda on je ostal na svojem mestu do zadnjega. Letos je stopil v pokoj in se preselil k svojemu prijatelju župniku Fertinu v Zasip pri Bledu, kjer je šele našel dom, ki ga vsa svoja službena leta ni imel, a mu ni bilo usojeno, da bi užival zasluženi mir — nenadoma ga je zadela kap, posledica dolgoletnih naporov. Pogreb je bil v četrtek 20. decembra ob 11. uri popoldne v Zasipih. R. I. P.!

**Pogreb umrlega trgovca** gosp. Fr. Božiča se je vršil v četrtek 13. dec. v Novem mestu ob prav častnem številu udeležencev. Sprevod je vodil mil. g. prošt dr. Seb. Elbert v spremstvu prečast. kapitelske duhovščine, oo. frančiškanov in gg. Usmiljenih bratov. Spremili so rajnega na zadnji poti uradniki, someščani, trgovci, ki so mu darovali lep venec kot zadnji pozdrav svojemu sotovarišu, nadalje njegovi prijatelji in znanci iz bližnje in daljne okolice ter obilo družega občinstva vseh stanov. V znak žalosti so trgovci med pogrebom zaprli svoje prodajalne. Pokojni je bil tudi več let vesten ključar kapitelske cerkve. Bog mu bodi večni plačnik!

**Mornariški poročnik** je postal notarja sin g. Mirko Pleiweiss. Čestitamo!

**Padel** je v Tirolih sodnikov sin g. Stanko Kuder iz Novega mesta. Blag mu spomin!

**Jugoslovanski deklaraciji** se je v seji dne 17. decembra enoglasno pridružil tudi novomeški občinski odbor.

**Dve dr. Krekovi ustanovi.** Novomeški občinski odbor je ustanovil v seji dne 17. decembra dve štipendiji po 200 kron letne podpore za dva učenca, ki bi želela obiskovati državno obrtno šolo v Ljubljani. Pravico do ustanov bodo imeli v prvi vrsti novomeški potrebni učenci, slovenske narodnosti in lepega vedenja. Ob pomanjkanju teh pa dečki iz najbližje okolice. S to človekoljubno in plemenito ustanovo je novomeški občinski odbor kaj častno ovekovečil spomin na slavnega boritelja za slovansko veliko idejo, dr. Kreka, in postavil ob enem sebi trajen in hvaležen spomenik.

**Darovali** so mestni trgovci iz preostanka za venec umrlega g. Fr. Božiča za mestne uboge 30 K. Najlepša hvala!

**Podeljene so župnije:** Št. Vid pri Vipavi g. Viktorju Kragl, župniku v Planini pri Črnomlju; Šenturška gora g. Jakobu Ogrizek, župniku v Lomu; Sela pri Kamniku g. J. Tomažiču, kaplanu v Cerkljah na Gorenjskem.

**Razglas invalidske ustanove.** Občinski svet ljubljanski ima oddati 7 izpraznjenih mest Kranjske invalidske ustanove, vsako po 63 kron na leto in z dosmrtnim življenjem. Pravico do te ustanove imajo Kranjci, ki so od 1. januarja 1848 dalje v vojaški službi postali za zaslužek nesposobni, in sicer bivši vojaki od narednika ali stražmojstra navzdol, naj so pripadali kateremukoli orožju avstrijske armade. — Prosilci imajo prošnji priložiti: 1) Rojstni list; 2) potrdilo, da so postali vsled vojaške službe po 1. januarju 1848 za zaslužek nezmožni; 3) spričevalo dobrega vedenja med vojaščino in v invalidskem stanu; 4) dokaz lastne brezpremožnosti, kakor tudi brezpremožnosti tistih oseb, ki so nemara pravno dolžne tega prosilca podpirati. Koleka proste prošnje je vlagati v Ljubljani pri mestnem magistratu (vložni zapisnik), na deželi pa pri pristojnem c. kr. okrajnem glavarstvu najkasneje do vstetega 10. januarja 1918. — Na zakasnele prošnje ali take, ki ne bodo imele vseh pod 1) do 4) zahtevanih dokazil, se ne bodo oziralo. — C. kr. okrajno glavarstvo v Rudolfovem.

**Za dr. Krekovo idejo** se je nabralo v veseli družbi v novomeški kolodvorski restavraciji po gosp. naredniku Kržetu 21 kron. Darovali so: Neimenovan 1 K; Medved 1 K; Jož. Bojanc 1 K; Z. Otoče 1 K; Jereb 1 K; Fr. Beg 1 krono; Al. Hreščak 1 K; Schönherr 2 K; Fr. Kušar 1 K; Jož. Zure 1 K; Mravlje 1 krono; Windisch 1 K; Lojze Petrič 2 K; Krašovec 2 K; Pevc 2 K in Košak 2 K. Plačaj Bog vsem blagim darovalcem, gospodom, gospem in gospodičnam! Za omenjeno svoto pa se je nakupilo po namenu mile prošnje oslepelih slovenskih vojakov tobaka za božičnico ter se ga odposlalo na pisarno „Dobrodelnost“ v Ljubljano v nadaljno izvršitev. Pri tem hvaležno omenimo cenjeni gospodični tukajšnje trafike, ki so s svojo prijaznostjo pripomogle do nabave tobaka za vseh 21 kron. Da, vsak in sleherna naj pomaga po svojih močeh in v svojem stanu sodelovati na plemenitem delu v pomoč v bogim slepim vojakom in v tolažbo njihove krute usode!

**Padel** je v cvetu mladosti, 19 let star, dne 14. novembra 1917 ob 3. uri popoldne, zadet od izstrelka sovražne italijanske granate v strašni bitki na visoki, zasneženi planoti pri Asiago, ter takoj izdihnil svojo blago, plemenito junaško dušo za domovino in cesarja, gosp. Jakob Pavlovčič, četovodja, enoletni prostovoljec, sedmošolec kn.-šk. slov. gimnazije v Št. Vidu nad Ljubljano. Rajni je bil nečak duh. svetnika in župnika na Suhoru, preč. g. Jakoba Pavlovčiča, in vseskozi vrl in vzoren gojenec škofovih zavodov. Za njim žalujejo neutolažljivi stariši, brat in sestrice ter vsi sorodniki, ki so prisrčno ljubili

nadepolnega Jakeca. Mladi junak, vživaj sladki odpočitek v večnem raju! Vsem bridko prizadetim naše globoko sožalje!

**Vojnega moža** je zopet oživil občni zbor kmetijske podružnice v Novem mestu, na katerem se je nabralo 45 kron. Čast patrijotizmu!

**Novo društvo.** „Dr. Jan. Evang. Krek“ je novo društvo, katero je pretečen teden potrdila vlada. Namen društva je: kupiti vilo, v kateri je stanoval pokojni, v nji urediti Krekov muzej, izdati Krekove spise in govore in končno temeljit življenjepis našega največjega moža. Članarina znaša samo eno krono.

**Iskrene pozdrave k veselim božičnim praznikom** Vam pošiljajo slovenski fantje iz Beneške ravnine: Franc Kozoglav, St. Jošt pri Novem mestu; Franc Kuplenik, Zapuže pri Št. Jerneju; Franc Dragan, Jagodnik pri Trebelnem; Jožef Potočnik, Stermica pri Butovsici, Gorenjsko; Franc Oražen, Prigorica pri Ribnici; Alojzij Bajc, Dolenja vas pri Ribnici; Franc Bajc, Dolenja vas pri Ribnici; Ivan Korina, Dolenja vas pri Ribnici; Anton Dejak, Dolenja vas pri Ribnici; Jakob Lenič iz Škril pri Ljubljani.

**Meso vživati** se sme 25. dec. in 1. jan., ki sta sicer brezmesna dneva.

## Raznotero.

**Moški so zares dragi.** Da bodo vedli še poznejši rodovi in občudovali naše sedanje vojne „dobre čase“, bodi jim ohranjeno dejstvo, kako draga je sedaj moška obleka. Če se hoče moški obleči za zimo in to po srednjih cenah, ki se blišče po izložbah trgovin. Evo jih: Obleka, to je hlače, suknič in telovnik 300 K, čevlji 85 K, klobuk 20 K, suknja 300 K, spodnje zimske hlače 28 K, triko jopič 28 K, srajca 18 K, ovratnik 2 K, ovratnica 4 K, nogavice 12 K in robec 1 K. Skupno tedaj 816 K za enkrat obleči in to iz mnogo slabšega blaga, kakor preje. Povdarjeno pa bodi, da so te cene računene za nižji stan in se prodaja po takih cenah le „pofel“. Z ženskami je seveda še mnogo slabše. In kaj poreče h temu komisija za presojevanje cen? Nič! Potrdi jih, „ker je vse drago“. Blagor mu, kdor ima družino in letno plačo, ki niti ne dovoljuje, da bi sebe in svoje s celoletnim zaslužkom samo enkrat oblekel! Pa brez ur, verižic, in prstanov. In kje je živež? Zares krasni časi, krasne razmere — pa le za producete, tovarnarje in trgovce!

**Skopuh se vedno osmeši.** Nekemu bogatemu, a skopemu trgovcu je padlo v glavo, da bi se dal slikati. Poklicati je dal umetnika, ki je zahteval za sliko 12 cekinov. Čez nekaj tednov je bila slika gotova in je bila trgovcu jako podobna. Tudi skopuhu je ugajala; ker pa se mu je zdelo škoda cekinov, je našel namenoma veliko napak na njej in je trdil, da je podobna vsakemu drugemu bolj kakor njemu. Slikar je vzel sliko nazaj in mu je dal razumeti, da naj se da slikati komu drugemu. Umetnik je šel domov, naslikal na podobo, ki je bila čudovito posneta, veliko norčevsko kapo in je izpostavil podobo na javnem mestu v naprodaj. Vsakdo je z veliko zadovoljnostjo in veselostjo spoznal znanega skopuha. Ta je tožil slikarja pri sodišču. Slikar pa je izjavil, da je rekel trgovec pred pričami: „Ta slika je vsakemu drugemu bolj podobna kakor meni.“ Zato ta slika ne predstavlja njega, ampak nekega norca. Sodnik je dal prav umetniku in tako skopuh ni opravil ničesar drugega, kakor da se je zelo osmešil.

**Krščanska ljubezen do bližnjega.** Neki duhovnik, ki je pomagal župniku in je imel vsled tega le malo dohodkov, se je odpravil nekega mrzlega zimskega dne v bližnji kraj, da tam mašuje. Ko se je vračal domov, je srečal pri nekem gozdiču mladega človeka, ki se je tresel od mraza. Imel je samo nekaj cap na telesu, ki ga niso vsega pokrivalo. Duhovnik je potegnil iz žepa denarnico in dal nesrečnežu vsebino, bilo je



32 vinarjev. Potem je nekaj časa pre-mišljeval in rekel nazadnje: „Teh 32 vinarjev te bo slabo varovalo mraza. Pojdi z menoj!“ Peljal ga je nekoliko naprej v gozd in je rekel potem: „Tukaj nas nikdo ne vidi. Vrzi cape raz sebe. Jaz sem zimsko oblečen, vse kar imam na sebi po dvojno, ti lahko odstopim.“ Oba sta se slekla in kmalu je bil mladi človek dostojno oblečen. Duhovnik se je zavil v svoj površnik in odhitel domov, ne da bi prašal fanta za ime in stan. Ta je jokal od veselja in je blagoslavljaj svojega dobrotnika. In kdo je bil ta napol nagi človek? Bil je poljski žid, ki je potem pravil to dogodbico.

### Razvedrilo.

**V šoli.** Učitelj poučuje o štedenju. „Toraj Tonček! Tvoj oče zasluži na mesec 300 kron; od te svote odda nekaj tvoji materi za gospodinjstvo, nekaj da za najemnico in nekaj za obleko za otroke. — Kam pa dene oni denar, ki mu še ostane?“ — Tonček: „Oče je že večkrat rekel, da to nobenega hudiča nič ne briga!“

**Židovsko.** „Mislite gospod Jona, da bode kmalu končana vojska?“ — „Mislim, da spomladi, ker bi že sam rad svojim najemnikom podražil stanovanje z majnikom.“

**Izbitljivost.** Prijateljica: „Zdi se mi Angelca, da imaš častilca. Kaj pa je vendar on?“ — „Sedaj je mizar! — Za pozneje pa ne vem!“

**Vzrok.** A: „Zakaj pa nočeš poročiti Elze, saj ima same lepe lastnosti in te tudi dovolj ljubi? Čudim se, saj si vendar vedno pameten človek!“ — B: „Saj zaradi tega je ne poročim!“

**Zagrozitev.** „Franci, če ne bodeš bolj priden, pišem papanu, k vojakom!“ — „E, kaj če papa! Papa mora sam paziti pred svojim poveljnikom!“

**Značilno.** Soproga iz posredovalnice za služkinje domov prišedša: „Premisli soprog, niti ene služkinje ni za dobiti!“ — Soprog: „Kaj! Niti ena ni brez službe v našem velikem mestu?“ — Soproga: „Deklet zadosti, toda te vse so že pri nas služile!“

**Sama ljubezen.** „Ljubi možiček! Tri leta že nosim ovratnik iz lisičje kože! Kaj ne dragi papačrl, da mi bodeš kupil za božično darilce novega?“ — „Preljuba ženička! Ne bodi huda! Ne morem ti kupiti družega! Lisica nosi celo življenje tudi samo eno kožo, — kaj ne srčkana mamamčrl?“

**Sani** — čisto nove, za gospodo voziti, za enega ali dva konja, so na **prodaj.**

Vide Bruder, Kandija 36.

Loterijske številke.

Trst, 12. decembra 13 88 25 16 77

### Recept, kako se naročiš na „Dol. Novice“.

Ko ležeš, na nočno omarico deni denarnico, potlej zamakni se v san! — Ko jutro vzbudi te, denarnico vzemi, deset le mi vinarjev deni na stran! Če petdeset juter varčuješ tako, pet kronic prihranjena vsotica bo.

### Listnica uredništva:

Gospodu Fr. de Cecco izrekamo najpri-srčnejšo zahvalo za poslanih 11 novih naroč-nikov. Bog plačaj in vzbudi nam veliko tako marljivih sotrudnikov!

### Kruhka ni, ata ni!

Kruhka ni, oj kruhka ni,  
deca gladna, to boli!  
Glad potrkal je na vrata:  
„Lačen, kruha, mama zlata!“  
Sama gladna, kje ga vzamem?  
Bogu se usmili samem!  
Kruhka ni, oj že tri dni,  
deca gladna — to boli!

Mraz, a tople ni peči,  
deca trepeti, ihiti!  
V kotu peč sameva bela  
komaj da še njo bi grela!  
Ah drv ni, da se zakuri,  
zima trka pa na duri!  
Mraz, a tople ni peči  
deco zebe — to boli!

Zima je, obleke ni,  
deco strgano mrazi!  
Trebja Tončku novih hlačic,  
da ne bode kazal kračic;  
trebja Anki čizmic novih  
plačaj v novcih jih gotovih!  
Kupi, denarja ni!  
Deca gola, to boli!

Bore deca, ata ni,  
da oblači te, redi!  
Gor v Galiciji prostrani  
grob je našel svoj prerani.  
Kdo se usmili zdaj črvičev,  
revnih, gladnih otročičev?  
Kdo živi, zanje skrbi?  
ata ni, oh ata ni!

Revno materno srce,  
kaj trpiš, to sam Bog ve!  
Roka je odrevenela,  
ki za revčke je skrbela;  
sama še bi vse prestala  
a uboga deca mala!  
Bog ti revnih tolažnik  
bodi oče jim, rednik!

Vide.



## Zahvala.

Vsem, ki so nam povodom boleznin in smrti našega iskreno ljub-ljenega soproga, oziroma očeta, starega očeta, brata in tasta, gospoda

## Franca Božič-a

trgovca in posestnika

blagodejno tešili na ta ali oni način našo bol, blagim darovalcem vencev in vsem, ki so spremili predraztega pokojnika na njegovi zadnji poti, izrekamo najprisrčnejšo zahvalo.

Žalujoči zaostali.

Rudolfovo, dne 18. decembra 1917.

## Zavarovanje na vojno posojilo.

Do K 5000 — brez  
zdravniške preiskave!

Za nabavo

Brez poviška za vo-jake na bojnem polju!

### K 1000 sedmega vojnega posojila

	se plača			
	letno	poluletno	četletno	mesечно
v 12 letih	K 63.—	K 32.10	K 16.30	K 5.55
" 15 "	" 48.—	" 24.40	" 12.40	" 4.25
" 20 "	" 35.—	" 17.35	" 9.10	" 3.10

### Za primer smrti se izplača dedičem takoj polno vojno posojilo.

Nezapadnost hranilnih vlog. — Police se morejo odkupiti ali obremeniti od prvega hipa naprej.

Kdor sklene n. pr. zavarovanje za 1000 K na 12 let, pa ustavi plačevanje premij po preteku prvega leta, se mu izplača — neglede na morebitne male razlike — K 59.46, če tudi je bil zavarovan celo leto. Zavarovanje ga je stalo torej le K 3.54.

Pojasnila dajejo in predloge sprejemajo:

Najnižje premije!  
Polni obrestni prebitki v prid zavarovancem!

deželna poslovalnica c. kr. avstr. vojašk. zaklada za vdove in sirote, zavarovalni oddelek, Ljubljana, Frančevo nabrežje 1, okrajne poslovalnice in njih pooblaščenici.

Zahtevajte pojasnila o naših otroških zavarovanjih!

**Božič**, krasni praznik požrtvovalne ljubezni, je tu! Težki čas, ki postavlja vsako posamezno življenje v službo za celokupnost, naj da tudi naši ljubezni in darežljivosti pravo smer. Naše veselje in naša žalost je tesno spojena z usodo domovine. Srečo in bodočnost naših otrok pa zagotovi sijajni uspeh

## VII. vojnega posojila.

Le-to naj premisli vsakdo pri izbiranju

### božičnih daril.

Na božični dan izpolnimo svojo dolžnost napram domovini, poskrbimo za svoje drage

### z zavarovanjem na vojno posojilo.

Da zagotovite svojim otrokom brez vsakega daljnega plačevanja stroške za učenje ali oskrbo, plačate enkrat za vselej za vsakih K 100 nominala VII. vojnega posojila

za zavarovanje na 10 let	K 59.13
" " " 12 "	" 53.73
" " " 15 "	" 46.34
" " " 16 "	" 43.76
" " " 18 "	" 39.71
" " " 20 "	" 35.67

To je pač najboljšo in najumetnejše darilo, ki ga more zamisliti požrtvovalnost in skrb za bodočnost.

Časi so resni in veliki! Dnevi odločitve se bližajo. Skozi oblake težke sedanosti se, blišči toli zaželjeni mir! Naj prineso božični dnevi vsem srečo in blagostanje, naj užgo v srehi otrok, za katerih bodočnost in svobodo se bojujemo, ljubezen do domovine za vse čase!

### C. kr. avstrijski vojaški zaklad za vdove in sirote, zavarovalni oddelek.

Zavarovanja se sklepajo na temelju pogodbe pri c. kr. priv. življenjski zavarovalnici

Avstrijski Feniks na Dunaju.

Pojasnila dajejo in predloge sprejemajo: Deželna poslovalnica c. kr. avstr. vojaškega zaklada za vdove in sirote, zavarovalni oddelek, Ljubljana, Frančevo nabrežje 1, vse okrajne poslovalnice in njih pooblaščenici.

Na pismeno zahtevo Vas obišče pooblaščen zastopnik našega zavoda.

## Mestna hranilnica v Črnomlju

je edini denarni zavod v celi Belikrajini, v katerega vlagajo sodišča, slavna županstva in pre-častiti župni uradi denar, ker jamči za vse vloge mestna občina Črnomelj ter je denar tudi za časa vojne popolnoma varen.

Obreštuje hranilne vloge po 3 $\frac{3}{4}$ %, daje posojila po dogovoru in sprejema po najugodnejših pogojih prijave na VII. 5 $\frac{1}{2}$ % avstrijsko vojno posojilo.

Ravnateljstvo.

98-5-4